

Amasra Maden Faciasına İlişkin Duyuru

Bilim Akademisi olarak, Türkiye Taşkömürü Kurumu (TTK) Amasra Müessese Müdürlüğü'ne bağlı maden ocağında 14 Ekim Cuma günü oluşan patlama nedeniyle vefat eden 41 madenciye rahmet, ailelerine sabır diliyoruz. Ülkemizin başı sağ olsun.

Öncelikle, 13 Mayıs 2014 tarihinde Soma Maden Ocakları'nda yaşanan faciada vurgulamış olduğumuz gibi¹, bir daha böyle durumlarla karşılaşmamak için aklın ve bilimin önderliğine ihtiyacımız olduğunun ısrarla altını çizmek istiyoruz.

Bilim Akademisi olarak önerimiz, bu alanda yapılan bilimsel çalışma ve analizlerin² bütüncül bir bakış açısıyla ele alınarak, sonuç getirecek adımların acilen atılmasıdır. Bilindiği üzere maden işletmeciliği gibi sosyoteknik sistemlerde yaşanan kazaları analiz etmek, sistem güvenlik yapısının tam olarak anlaşılmasını gerektirir. Bu kapsamda literatürde kaza analizi için önerilen çeşitli yöntemler arasında Sistem Teorisine Dayalı Nedensel Analiz (*Causal analysis based on systems theory – CAST*) öne çıkmaktadır.³ Soma ve Amasra facialarının önlenememesinin temel sebebi olarak, kaza kontrol hiyerarşisinin farklı seviyelerinde devreye girebilecek önleme ve azaltma faaliyetlerinin tasarlanmaması ve acil olarak devreye alınmaması ön plana çıkmaktadır.

21. yüzyılda ülkemizde yaşanan bu elim olayların sadece bir “kaza” olarak geçiştirilmemesini, “kader” gibi kavramlarla normalleştirilmemesini ve acilen üzerine gidilmesi talebimizi yeniliyoruz.⁴ Yaşananlar bilime ve hukuka verilen önemin giderek azalması ve gün geçtikçe her sektörden emekçinin hayatının değersizleştirilmesinin bir sonucudur.

Soma faciasını takiben ILO'nun 176 sayılı Madenlerde Güvenlik ve Sağlık Sözleşmesi'nin onaylanması, bu sözleşmeyi iç hukuka aktaran yasal değişiklikler ve ikincil mevzuata rağmen Bartın'da karşı karşıya kalınan elim tablo engellenememiştir. Normatif düzenlemelerin kazaların önlenmesinde her ne kadar önemi

¹ <https://bilimakademisi.org/soma-maden-faciasina-iliskin-duyuru/>

² H. S. Düzgün, “Kasıtlı Körlük: SOMA Faciası”, <https://bilimakademisi.org/wp-content/uploads/2016/02/soma-raporu-2016.pdf>

³ H. S. Düzgün, N. Leveson, “Analysis of soma mine disaster using causal analysis based on systems theory (CAST)”, Safety Science, vol. 110, part A, 2018, pp 37-57, <https://doi.org/10.1016/j.ssci.2018.07.028>.

⁴ <https://bilimakademisi.org/soma-maden-faciasina-iliskin-duyuru/>

büyük olsa da bunlar tek başına yeterli değildir. İş kazalarının önlenmesinde sorunların çok boyutlu bir bakış açısıyla ele alınması, mevzuattaki düzenlemelerin fiilen uygulanmasını güvence altına alacak mekanizmalar üzerinde çalışılması gereklidir. Zorunlu önlemlerin alınıp alınmadığının sürekli denetlenmesi, caydırıcı maddi ve hürriyeti bağlayıcı cezalar ile bu önlemlerin alınmasının özendirilmesi söz konusu olmadıkça istenen sonuçların alınması mümkün gözükmemektedir.

Bilim Akademisi olarak bilimin ışığında tüm vatandaşlarımız için can güvenliğini sağlayan düzenlemelerin ivedi olarak hayata geçirilmesini, insan hakları ve hukukun, bilim ve teknolojinin gereklerinin akılla, dürüstlikle, şeffaflık ve titizlikle uygulanmasını talep ediyoruz.

Bilim Akademisi Yönetim Kurulu, 28 Ekim 2022